

Stand van zaken activiteiten en plannen werkgroep Groene Kerk voorjaar 2023 plannen 2023/2024

1. Inleiding

De werkgroep Groene Kerk valt als werkgroep onder de diaconie en is inmiddels al vanaf 2017 actief. Vragen rond duurzaamheid zijn “hot” en dat betekent dat we als werkgroep steeds goed moeten kijken wat we wel of niet willen oppakken. Het gaat dan zowel om activiteiten in de kerkelijke gemeente als ook om de samenwerking met werkgroepen in genabuurde kerken als om de samenwerking en afstemming met andere initiatieven in de burgerlijke gemeente Renkum. We zijn ook aangesloten bij de landelijke groene kerken.

2. Wat beogen wij?

Opkomen voor het behoud van de schepping is een feest! En daarom zijn we Groene Kerk en FairTrade Kerk.

Dit betekent dat we als kerk de intentie hebben om te blijven werken aan vergroening, aan verduurzaming van ons kerk-zijn.

We denken dan als eerste aan de wijze waarop we individueel/privé maar ook gemeenschappelijk het bijbelse begrip “rentmeesterschap” in praktijk brengen. Binnen de kerkelijke gemeente willen we vooral ook aandacht vragen voor bijbelse notities die ons motiveren voor dit werk. We willen daarover nadenken, daarin groeien en elkaar, binnen en buiten de kerk, uitdagen om daar werk van te maken en elkaar daarbij ondersteunen.

Zoveel als mogelijk sluiten we ook aan bij andere duurzame lokale initiatieven.

3. Wat hebben we gedaan?

Onze activiteiten zijn gebaseerd op de landelijke Duurzame Bucketlist. Die lijst is gebaseerd op “Hoe gaan we fatsoenlijk met de schepping en de medemens om?”

De acht hoofdpunten van deze lijst zijn:

- Duurzaam consumeren
- Energie en klimaat
- Omgaan met geld
- Afval
- Schepping & natuur
- Werk
- Vervoer
- Geloof & inspiratie

We hebben geprobeerd in **de publiciteit** de bovenstaande hoofdpunten evenwichtig aanbod te laten komen. Behalve in bij Een kwamen deze punten ook terug in de zondagsbrief en in Groene Doordenkertjes op de website.

In augustus 2022 was de **jaarlijkse kerkdienst** met als thema “Ons gemeenschappelijk huis”. De opbrengst van de leeskring “Groene Theologie” en een bezoek aan de tijdelijke tentoonstelling “Tenminste houdbaar tot” in Museum Arnhem hebben deze dienst mede inhoud gegeven.

De groep kerkhoveniers heeft in 2022 twee keer bij de Oude Kerk en drie keer bij de Vredebergkerk meegewerkt aan het schonen van de buitenruimtes. Ook is er intussen een begin gemaakt met het

vergroenen van de buitenruimtes.

De **Micha-cursus** kon, na twee jaar corona, afgerond worden met een excursie naar de biologische boerderij Veld en Beek en een afrondende bijeenkomst.

Enkele werkgroepleden zijn intensief betrokken geweest met het thema "**Herverdeling energievergoeding**". We zijn dankbaar dat in goed overleg met andere kerken en de burgerlijke gemeente een goede regeling is getroffen onder de noemer "Actie energiegeld delen". De slogan 'Door energiegeld te delen helpen we anderen de winter door' wordt de actie nu gecoördineerd en uitgevoerd door het Interkerkelijk Diaconaal Platform Renkum. Voor meer informatie bekijk hun website <https://noodfondsrenkum.nl/>

Twee leden van de werkgroep zijn betrokken bij **het verminderen van de energie en de energietransitie van de twee kerkgebouwen**.

De werkgroep Groenekerk is in 2018 samen met het CvK en Rob van Doorn gestart met activiteiten om het energieverbruik van de kerkgebouwen te beperken en te verduurzamen. Inmiddels zijn er 46 zonnepanelen geplaatst, verlichting is nu grotendeels Led, er is HR++ glas inclusief kozijnen in de VBK-gevels geplaatst, de verwarming en ventilatie installaties zijn verbeterd en het energieverbruik kan op minutenbasis worden gevolgd.

In 2022 is er regelmatig projectoverleg gestart tussen CvK en de werkgroep Groene kerk waarin alles wat speelt op bouwkundig en installatiegebied ook bekeken wordt vanuit duurzaamheidsperspectief. Het energieverbruik wordt nu structureel gemeten en er zijn warmtebeeldfoto's gemaakt van VBK en pastorie waardoor warmtelekken in de gevel zichtbaar zijn geworden.

Samenwerking ZWO. In de 40dagentijd was er een gezamenlijke actie over gezonde en duurzame wereldrecepten.

Eénmaal was het Repaircafé te gast in de Vredebergkerk. En de inzamelingactie van postzegels, cartridges, oud geld en oude mobieltjes voor Kerk in Actie kreeg zo nu en dan aandacht.

4. Plannen 2023 - 2024

We willen zoveel als mogelijk de bovenstaande activiteiten continueren.

Publiciteit, de Natuur-rijke Kerktuin en het onderwerp verminderen van de energie en de energietransitie van de twee kerkgebouwen zullen de meeste aandacht vragen.

De globale plannen voor de **vergroening van de buitentuin** bij de Vredebergkerk zijn na goed overleg met Beheer goed gekeurd en zullen stap voor stap opgepakt en uitgevoerd gaan worden. Bij de uitvoering wordt rekening gehouden met de randvoorwaarden die Beheer heeft aangereikt.

Eénmaal per jaar, zo mogelijk in de 40dagentijd, een **gezamenlijke actie met de ZWO** om zichtbaar te maken dat de thema van beide werkgroepen veel raakvlakken hebben. Denk hierbij aan het begrip 'climate justice' of klimaatrechtvaardigheid dat de klimaatgevolgen toetst aan ecologische en sociale rechtvaardigheid.

Voor de komende periode wordt het **energieverbruik** van de gebouwen verder geanalyseerd en verbeterd, bijvoorbeeld door de thermostaten nog beter op maat in te stellen. Heel belangrijk hierbij zijn goede instructie voor het gebruik van de installaties. Ook zullen de vastgestelde "zwakke

energieplekken in de gevel van de VBK” mogelijk worden aangepast. De verwarmingsketels van de VBK moeten binnen afzienbare tijd waarschijnlijk worden vervangen en dan komt de vraag “Hoe kunnen we los van het gas komen?”. Hiervoor is het ook van groot belang hoe we de gebouwen gaan gebruiken, wat het komende jaar door de kerkenraad wordt besproken. Wanneer er gedacht wordt aan “los van het aardgas” is het denkbaar dat er combinatiemogelijkheden met de buurt komen.

Met de bestaande menskracht is het niet mogelijk om nog nieuwe activiteiten op te pakken.

5. Samenstelling werkgroep

Teus van Eck en Joop van der Voet hebben begin 2023 de werkgroep verlaten. Willen we bovenstaande plannen uitvoeren dan zoeken we nieuwe werkgroepsleden. Als eerste gaat het daarbij om een voorzitter die het geheel kan coördineren en een goede communicatie met andere belanghebbenden kan vormgeven.

Huidige taakverdeling

- secretariaat en contactpersoon Kerkgroep Diaconaat en overleg Groene Kerken gemeente Renkum: Greet Visser
- voorzitter: Hannie Luiten a.i.
- energievragen in- en extern Leen van Doorn (met Teus van Eck)
- buitenruimtes kerkgebouwen en vergroening kerktuin VBK Engeliën Heinen en Anita Berghege (met Jaap Davelaar en Teus van Eck)
- FairTrade: Engeliën Heinen en Greet Visser
- inzamelingen: Anita
- publiciteit en communicatie met Kerkgroep Beheer: Hannie Luiten

20230531